

Memòria de la intervenció arqueològica a la nau del Joc de Pilota del monestir de Santa Maria de Poblet

Joan Menchon I Bes

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

ÍNDEX

VOLUM I

1. INTRODUCCIÓ	
2. SITUACIÓ	3
3. NOTÍCIA HISTÒRICA	4
4. INTERVENCIONS ARQUEOLÒGIQUES EN EL MONESTIR.....	6
5. EL JOC DE PILOTA, ANTECEDENTS I TOPOGRAFIA MONACAL.....	9
6. PLANTEJAMENTS I METODOLOGIA DE LA INTERVENCIÓ.....	13
7. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ.....	15
8. CONSIDERACIONS FINALS.....	23
9. BIBLIOGRAFIA.....	24

REGISTRE ESTRATIGRÀFIC I FOTOGRÀFIC

VOLUM II

PLANIMETRIA

1. INTRODUCCIÓ

Els mes de juny de 1995, l'empresa CODEX-ARQUEOLOGIA I PATRIMONI va desplaçar l'arqueòleg Joan J. Menchon i Bes al Monestir de Santa Maria de Poblet amb la intenció de realitzar un seguiment arqueològic a l'antiga nau de l'infermeria monacal, coneguda a la casa com a Joc de Pilota.

Aquesta intervenció venia motivada per l'execució d'un projecte de reparació dels paviments, signat per l'arquitecte Sr. Ramon Aloguín i Pallach, del Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (ALOGUÍN 1995).

Dins els plans del projecte, donades les característiques de l'edifici, necessitats de l'obra i la possibilitat de conèixer els antics nivells de pavimentació i estructures d'època medieval, es feia necessari el seguiment arqueològic, donada la importància històrica de la zona del monestir i la possibilitat de poder localitzar-hi restes arqueològiques anteriors a la seva fundació.

La present memòria respon als resultats obtinguts durant la intervenció arqueològica dirigida per Joan J. Menchon i Bes, qui realitzà les diferents activitats segons resolució ref. 870/95 Cg, amb permís entre els dies 21 i 31 de juny de 1995.

2. SITUACIÓ

El Reial Monestir de Santa Maria de Poblet es troba a la comarca de la Conca de Barberà, terme municipal de Vimbodí, al peu dels Boscos de Poblet i a 2 km de l'Espluga de Francolí. S'hi accedeix generalment des de dita població, d'on surt una carretera vers Prades i Vimbodí (Mapa 33-16, full 417, situació 31 CTF 398831, cota 510 msnm).

3. NOTÍCIA HISTÒRICA

El monestir de Poblet va ser fundat l'any 1151 per monjos procedents de l'abadia de Fontfreda, a Occitània, després d'una donació de terres per part del comte Ramon Berenguer IV. La història del monestir entre els segles XII i XIX mostra la gran importància que assolí no tan sols per a la història de la zona, sino també per la de Catalunya. Així el rei Pere III el Cerimoniós va designar Poblet com panteó reial, cosa que expressa clarament el prestigi i importància del monestir, truncat el 1835 amb la desamortització de Mendizábal.

A partir d'aquest moment, Poblet pateix un greu i dilatat procés d'espoli i destrucció i importants tasques i actuacions per la seva protecció, com les de la Comissió de Monuments, la seva declaració el 1921 com Monumento Nacional, la creació del Patronat de Poblet, la restauració de la vida monàstica o la creació de la Germandat del monestir.

No entrarem en la present memòria a tractar de la història

2. SITUACIÓ

El Reial Monestir de Santa Maria de Poblet es troba a la comarca de la Conca de Barberà, terme municipal de Vimbodí, al peu dels Boscos de Poblet i a 2 km de l'Espluga de Francolí. S'hi accedeix generalment des de dita població, d'on surt una carretera vers Prades i Vimbodí (Mapa 33-16, full 417, situació 31 CTF 398831, cota 510 msnm).

3. NOTÍCIA HISTÒRICA

El monestir de Poblet va ser fundat l'any 1151 per monjos procedents de l'abadia de Fontfreda, a Occitània, després d'una donació de terres per part del comte Ramon Berenguer IV. La història del monestir entre els segles XII i XIX mostra la gran importància que assolí no tan sols per a la història de la zona, sino també per la de Catalunya. Així el rei Pere III el Cerimoniós va designar Poblet com panteó reial, cosa que expressa clarament el prestigi i importància del monestir, truncat el 1835 amb la desamortització de Mendizábal.

A partir d'aquest moment, Poblet pateix un greu i dilatat procés d'espoli i destrucció i importants tasques i actuacions per la seva protecció, com les de la Comissió de Monuments, la seva declaració el 1921 com Monumento Nacional, la creació del Patronat de Poblet, la restauració de la vida monàstica o la creació de la Germandat del monestir.

No entrarem en la present memòria a tractar de la història

arquitectònica del monestir, per altra banda ja estudiada per diferents autors. Tan sols ens referirem a una sèrie d'aspectes generals que ens centraran en el lloc i temps on s'han realitzat les activitats arqueològiques a l'antiga infermeria, el que hom coneix com la nau del Joc de Pilota o Refectoret de la Carn.

Una de les característiques més interessants de l'arquitectura cistercenca és l'aplicació d'un model de monestir força racional i repetitiu en la seva configuració. A partir d'un esquema prèviament fixat, sant Bernat i els seus seguidors van desenvolupar una estructura monacal de gran funcionalitat pràctica i simbòlica, tal i com es palesa en les seves fundacions arreu d'europa.

La repetició de l'estructures, especialment entre les filials o noves fundacions, la seva adaptabilitat al lloc i a un temps la seva rigidesa, han permès de poder establir un pla teòric del que coneixem com monestir cistercenc. Bàsicament aquesta planificació es caracteritza, en un principi, per l'austeritat i la recuperació d'espais dedicats al treball manual.

El conjunt monàstic gira, com és tradicional, al voltant del claustre. Al nord, l'església, tot separant la zona de monjos de la de conversos o germans. El braç sud del transepte s'aprofita per delimitar un racó de claustre on trobarem l'*armarium*, sala capitular, escala al dormitori, locutori sala de monjos, novicis i latrines i a sobre, en el primer pis, el dormitori. Al sud, el calefactor, refector i lavatori al bell mig del claustre, cuina i refector de conversos. A orient, al costat de la galeria del claustre, el passadís de conversos i el celler.

A grans trets aquest pla monàstic es repeteix en els monestirs del Císter, amb variacions més o menys apreciables, com és el cas de Poblet. En efecte, en el monestir de la Conca, l'església major es troba al sud, de manera que totes les dependències són a l'inrevés, si se'ns permet dir-ho així, de la resta de monestirs. Per altra banda,

una altra particularitat és la no existència del passadís de conversos, encara que hi ha alguns elements que ens indiquen la seva posició, lògicament seguint el pla cistercenc.

4. INTERVENCIONS ARQUEOLÒGIQUES EN EL MONESTIR

Tot i la importància de Poblet i la llarga trajectòria en la restauració, el monestir és poc conegut a nivell arqueològic, de manera que no és fins als anys vuitanta quan comencen a realitzar-se actuacions d'aquest tipus, sempre subordinades a obres de restauració.

Amb tot, als anys seixanta es realitzaren al monestir de Poblet unes cates arqueològiques (VIVES-GIBERT 1964 pàg. 191-202) que van fer suposar la situació del cenobi cistercenc sobre una *mansio* de la via *Tarraco-Ilerda*. L'aparició, en un sondeig a la construcció cistercencanomenada el "Joc de Pilota", antigament refector de la carn i infermeria, d'un suposat paviment d'*opus testaceum*, juntament amb alguns fragments de terrissa romana i els fonaments de l'obra medieval, interpretats com construcció romana, incideixen en aquesta asseveració.

A partir d'aquesta dada, Vives i Miret i Dom Guiu Mª Gibert especulen sobre la situació del monestir sobre l'esmentada *mansio*, i interpreten les construccions entre la Torre d'Armes i la capella de Sant Esteve com restes d'època baix imperial romana, visigodes i alts medieval o mossàrabs (!).

Basen la seva teoria en l'existència de troballes de superfície, com diferents materials ceràmics d'època romana als voltants de la zona, com un suposat frontis de sarcòfag, dos capitells visigots, un fragment de marbre esculpturat datat al segle VII i la figura d'un orant o guerrer cisellat en un bloc de pedra.

L'observació directa de les estructures de la zona de la Torre de les Armes- Capella de Sant Esteve, si bé de força complexitat

arquitectònica, no donen elements que facin pensar en una cronologia romana o visigoda. La troballa de materials romans es deu molt probablement a l'existència d'una estació arqueològica d'aquella època, encara per situar correctament. D'altra banda, la localització d'un suposat *opus testaceum* -en realitat la nostra intervenció ha permès, com sospitàvem, que era una mena d'*opus signinum* o terra de picassó- no implica forçosament la seva romanitat ni la de les estructures que se li relacionen, car és un aparell constructiu utilitzat també en èpoques posteriors. Potser caldria relacionar algunes d'aquestes estructures, amb el sistema de drenatge del cenobi. Quant a la cripta de la capella de Sant esteve (s XII), resta clar el seu caracter plenament cistercenc i la unitat constructiva amb aquesta (Cfr. ALTISENT 1973 pàg. 153-177). De tota manera tota interpretació d'aquestes estructures medievals, per alguns autors preses com el primitiu claustre de Poblet (BASSEGODA 1983 pàg. 220-221, 237) s'ha de realitzar en base a un estudi arqueològic exhaustiu (MACIAS-MENCHON-MUÑOZ 1995).

El mes de març de 1988 es va realitzar una intervenció arqueològica d'urgència a l'antiga bosseria i hospital de pobres i pelegrins del monestir de Poblet (PUJADES 1988).

L'excavació de l'Hospital de Pobres, edifici de principis del segle XIII (ALTISENT 1973 pàg. 163) va permetre conèixer l'estructura constructiva del mateix. es tracta d'un edifici amb un perímetre exterior de 98 m (10 metres d'ample per 39,2 a la banda E i 38,70 a la W) i un perímetre interior de 92 m amb un gruix de murs de gairebé un metre. L'espai interior era subdividit per un total de deu arcs diafragma, localitzant-se, gràcies als sondeigs realitzats, el basament de sis d'ells. Es separaven entre sí 2,80 metres, menys el darrer que no és equidistant al mur nord. Aquesta estructura sustentaria una coberta de fusta a dues vessants. Es va localitzar un paviment de picadís que es podria pendre com l'original. L'edifici va fer afectat per un incendi, l'any 1594, perceptible encara durant

l'excavació.

L'any 1992 el Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya va realitzar uns sondeigs arqueològics a la sacristia vella del monestir (MIRÓ 1992). Es va obrir una cala davant porta i una altra al costat del finestrall que dona a clausura. Es descobrí un paciment enllosat a una fondària de 1,60 m a la cala 2 i al costat de la porta de la sagristia tres graons que cal relacionar amb l'estructura esmentada. Aquestes estructures es daten en el moment constructiu de la sagristia i s'amortitzen al segle XVII (ALTISENT 1973 pàg. 163-180 i 517)

El mateix any l'empresa CODEX va realitzar una breu intervenció d'urgència en el dipòsit d'aigua del molí fariner del monestir, tot documentant-se aquestes estructures arquitectòniques¹ (CODEX 1992).

Entre desembre de 1994 i gener de 1995², altre cop l'empresa CODEX va realitzar una intervenció arqueològica, aquesta vegada al cubar de l'abat Copons, on es va poder documentar una seqüència temporal entre els segles XII i XX (CODEX 1995).

¹ Intervenció dirigida per E. Ramon Sariñena, segons resolució d'1 d'abril de 1992, realitzada entre els dies 1 i 7 d'abril de 1992.

² Intervenció dirigida per J. Menchon i Bes, segons resolucions de 7 de novembre, 15 de novembre i 27 de desembre de 1994; amb permís d'excavació entre els dies 7 de novembre de 1994 i 28 de febrer de 1995.

5. EL JOC DE PILOTA, ANTECEDENTS I TOPOGRAFIA MONACAL

La densa historiografia del monestir de Poblet ens mostra la gènesi i evolució de l'edifici des del segle XII fins l'exclaustració definitiva. amb tot, hem de dir, però, que aquesta bibliografia parteix de dos punts, la documentació escrita i l'estudi artístic, de manera que el coneixement arqueològic del monestir, a hores d'ara, és pràcticament nul.

Segons ens explica el P. Altisent, la nau de l'anomenat Joc de Pilota és una de les construccions més antigues del cenobi pobletà. És una construcció de 38 per 8 metres orientada nord-sud, bastida en un desnivell del terreny d'uns 3 metres, com es veu entre el sòl de la nau i el de les dependències baixes de les Cambres de l'Abat i cripta de la capella de Sant Esteve. Es basteix amb potents murs de carreus ben escairats i seria coberta amb volta apuntada. Els anys han desfigurat força la construcció, de manera que s'ha perdut la volta i bona part del mur oest, mentre que la resta de la construcció s'aprofita per les edificacions annexes.

El 1163, en temps de l'abat Esteve I, Arnau de Bordells fa un donatiu de delmes en collites de blat, vi i animals, *ad edificandum dumum petrinam in monasterio Populeti*. El document es indica, doncs, que en aquell moment es bastia, no sabem ben bé quina edificació, a base de pedra, encara que això no vol dir que abans no hi haguessin construccions, potser més peribles (fusta, fang). Però l'esment explícit de pedra possiblement indica la primera construcció d'aquest tipus al monestir. Al respecte Altisent apunta la possibilitat que es tracti de la nau de l'església o del dormitori, després infermeria, és a dir la nau del Joc de Pilota.

No tenim però, referències explícites a la construcció del dormitori que ens ocupa, però sí d'un edifici que se li recolza: la capella de Sant Esteve. En efecte, entre 1170 i 1185 l'ex abat Esteve, a l'ensem bisbe de la ciutat d'Osca cedeix a Poblet un cavall que l'administrador de les obres el ven per 350 sous barcelonins, que s'ermercen *ad construendam ecclesiam infirmorum*. En el mateix període el bisbe dóna a Poblet disset egües per a pagar aquesta construcció. Com mostra el pla cistercenc dels monestirs, la tradició de la casa i la documentació, la capella de la infermeria és concretament la de Sant Esteve, el patró del llavors bisbe d'Osca. La cronologia que aporta el seu estil apunta també als voltants de 1180 o abans (ALTISENT 1974, pàg. 160).

Altisent, en parlar de la nau del primer dormitori, i després infermeria la indentifica com a tal, ja ho hem dit, en base al pla cistercenc i paral·lels com La Oliva (Navarra). En resum, el 1163 es va fer una donació a Poblet per a bastir-hi una construcció de pedra picada. Aquesta seria una nau més o menys àmplia que provisionalment faria de dormitori dels monjos, i en avançar-se les obres, passaria a ser la infermeria monàstica. Poc després se li afegiria un annex, la capella de Sant Esteve, amb funcions de capella, que es construeix sobre una cripta amb funcions d'anivellament del terreny (una mica a l'estil de la de Leyre a Navarra) i posteriorment utilitzada com a carner.

Al segle XIII es construeixen les Cambres de l'Abat, que s'afegeixen el costat de la infermeria i de la capella de Sant Esteve (est) i el claustret de la infermeria, al sud de la capella.

Durant el primer quart del segle les donacions es concentren per a les obres de la zona de monjos i conversos (dormitoris, refetors, sala capitular etc.) que serien enllestits a mitjan de la centúria. El fet planteja, però, un problema. Si la nau de la infermeria, dormitori provisional, a finals del segle XII ja funciona com a tal i els

dormitoris dels monjos no són culminats fins al segle XIII, on s'allotjarien durant aquest període?

Les cartes de visita fan esment al segle XIII de la Cambra de l'Abat (ALTISENT 1974, pàg. 168). Seria un conjunt de dependències per a l'abat i criats que semblen ser en mal estat doncs les cartes ordenen reparacions i modificacions. La visita del 1300 mana que la part on mengen els abats sia reparada, tant obertura com trespol i que la torre sobre la darrera porta del monestir i l'estable per a les cavallerisses, al costat de la ferreria, no tenen teulada.

Vers el 1200 es va construir el claustre de la infemeria o de Sant Esteve, a l'oest de la capella. Així doncs a finals del segle XII o millor a principis del XIII tenim els principals elements arquitectònics de la infermeria dels monjos: una gran nau per als llits, amb accés directe a la capella, i dedicada a Sant Esteve, i al seu costat un petit claustre per als convalescents; en el fons un petit monestir dins Poblet.

En un inventari de 1466 es fa l'esment de diferents cambres de la infermeria del monestir, la de fra Vic, fra Poblet, la del cap de l'escala de Sant Esteve, la del monocord, del mig, del llit, la caseta de les menuderies. Al refetoret, és a dir la nau que ens ocupa, hi havia un llit, les cambres de sant Miquel, fra Joan Garcia, prior, fra Joan Garcia i mestre Ollés (ALTISENT 1974, 377). En un document de prestació d'homenatge (1489) es dona la situació del refetoret, que és la nau de la infemeria. L'homenatge del donat es presta *intus monasterium in claustra dicta denant lo rafatoret en lo pedrís es en la dita claustra* (es refereix al Claustre del Locutori). en aquests temps el refetoret seria per als malalts (ALTISENT 1974, 447-448).

Al 1580, amb l'abat Guimerà es reintrodueix, i de forma definitiva, el consum de carn en dies determinats i setmanes alternes. De fet, al segle anterior ja s'en va consumir per raons econòmiques. El seu consum es realitzaria al refetoret de la carn, el Joc de Pilota,

usat a les colacions sense vianda. L'estructura, per Altisent seria coberta amb voltes més baixes, els encaixos de les quals es veuen encara als murs de la nau.

Durant l'abadiat del pare Pallarès (1636-1640) es va ampliar la portada que va del claustre del Locutori al refetor de la carn. La llinda porta cisellada la data de 1638 (ALTISENT 1974, 447-48 i 516).

Posteriorment la nau es convertiria en zona d'esbarjo dels monjos, en un trinquet, tal com indica el nom del Joc de Pilota. Al gravat de la zona, que a principis del segle XIX va publicar Alexandre de Laborde, veiem el claustre del locutori, la volta de la nau de la infermeria enderrocada i davant seu unes construccions que enllacen les Cases Noves i el susdit claustre (LABORDE 1806).

6. PLANTEJAMENTS I METODOLOGIA DE LA INTERVENCIÓ

La instal·lació d'un paviment a la nau va anar acompanyada de la necessitat de solucionar un greu problema d'humitats que pateix la capella de Sant Esteve i els baixos de les Cambres de l'Abat. La proposta arquitectònica consistia en el buidatge de les terres que es lliuraven al mur est de la nau i la construcció d'un pati anglès que faria de barrera física. A més es preveia la construcció d'una arqueta davant la porta d'accés des del claustre del locutori, a fi i efecte de recollir i evaquar les aigües.

Aquests fets es van tenir en compte a l'hora de preparar la nostra intervenció. En principi es va plantejar l'apertura d'un sondeig, que hom ja havia realitzat mecànicament abans de la nostra actuació (angle sudest de la nau) i el seguiment dels rebaixos de terra.

Així es van seguir les obres allí realitzades com les de la plaça adjacent, entre la nau del dormitori dels monjos, les cases noves i el claustre del locutori, on no es van documentar restes arqueològiques.

El sistema de registre va seguir la tònica aplicada en altres excavacions, de manera que es van obrir fitxes on es registraren les diferents unitats estratigràfiques detectades, amb la definició de les seves característiques i particularitats, relacions físiques, etc. a més es va realitzar la pertinent documentació fotogràfica i gràfica, amb l'aixecament de plantes, alçats i seccions a escala.

Durant l'excavació es va comptar amb mà d'obra aportada per l'empresa constructora Palau Saumell de Vimbodí. També es va comptar amb l'assessorament i ajuda de la comunitat cistercenca del monestir, en especial de Fra Jesús Mª Olivé i del Pare Agustí

Altisent.

Aprofitem per agrair afectuosament tant la col.laboració de l'empresa constructora, la de l'arquitecte Sr. Ramon Aloguín i la de la comunitat de Poblet, sempre atenta i pacient, tot i pertorbar la vida monàstica amb una obra d'aquest tipus.

7. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ

Les unitats estratigràfiques definides són:

- UE 101: mur nord de la nau
- UE 102: mur sud
- UE 103: mur est
- UE 104: mur oest
- UE 105: estrat superficial
- UE 106: estrat de terra marró, preparació de 112
- UE 107: estrat de poca potència, d'arigla groga, possible nivell de circulació
- UE 108: estrat de terra marró molt fosc que farceix la UE 108
- UE 109: estrat de farciment, terra marró fosc i llicorell
- UE 110: farciment de terra marró i runa
- UE 111: rasa farcida per 108
- UE 112: paviment d'*opus signinum* o picassó
- UE 113: fonamentació de 102
- UE 114: fonamentació de 103
- UE 115: mur de carreus sobre 102
- UE 116: reforç de carreus entre 103 i 114
- UE 117: estrat de runa, similar a 105
- UE 118: rasa farcida per 117
- UE 119: bossades de llicorella flonja sota 105
- UE 120: estrat de còdols, abocament sota 119
- UE 121: estrat de llicorella, replè sota 120
- UE 122: estrat de terra argilosa vermella sota 119 i 120, farceix 123
- UE 123: rasa de 113
- UE 124: nivell geològic
- UE 125: mur de mamposteria, límit sud del refetoret de la carn
- UE 126: rasa de 125
- UE 127: farciment de terra de 125
- UE 128: fonament de 104
- UE 129: retall quadrat a la UE 112, en línia amb les UEs 130 i 131

- UE 130 retall rectangular a la UE 112, en línia amb les UEs 129 i 131
- UE 131 parella de retalls a la UE 103, en línia amb les UEs 129 i 130
- UE 132 parella de retalls tendents a la forma quadrada, a la UE 112
- UE 133 retall rectangular a la UE 112
- UE 134 parella de retalls en línia tendents a la forma quadrada, a la UE 112, davant la UE 135
- UE 135 parella de retalls a la UE 104, en línia amb la UE 134
- UE 136 retall de planta lleugarament rectangular a la UE 112
- UE 137 retall quadrat a la UE 112
- UE 138 empremta de possible escala a la UE 112, al nord del mur 125
- UE 139 retall rectangular a la UE 112
- UE 140 quatre retalls formant un rectangle a la UE 112, al costat del mur 103, facits per calç i un bocí de pedra
- UE 141 parella de retalls a la UE 112
- UE 142 estrat de terra marró fosc sota 112
- UE 143 estrat de terra marró sota 143

Sector 1

Hem denominat sector 1 a l'angle sudest de la nau, sota de l'actual accés a la capella de Sant esteve. en iniciar la intervenció, hom hi havia realitzat un rebaix mecànic de manera que van quedar descoberts els murs sud i est. amb aquesta premisa, ens varem dedicar a la neteja i estudi tant de l'estratigrafia com dels paraments constructius.

Els resultats del sondeig ens van permetre de veure el procés constructiu de la volta del Joc de Pilota. Val a dir que en aquesta zona del monestir hi ha un fort desnivell, de més de 3 metres, que es palesa especialment en el pas de la nau del Joc de Pilota als soterranis de les Cambres Reials. el fet suscitava les sospites d'una construcció "precistercenca", basat especialment en l'aparell constructiu del que seria el parament exterior del mur est de la nau, a base de grans carreus, que feia sospitar que es tractava d'obra de romans (VIVES-

GIBERT 1964 pàg. 191-202).

El sondeig 1 va mostrar, però, que el nivell natural tenia un fort pendent en direcció est (UE 124), i sobre seu havia un estrat de llicorella de replè que no va aportar materials (UE 121). La construcció de la nau es va fer obrint una rasa de fonamentació (UE 123) dins la qual es van aixecar els murs romànics.

Aquests es composaven d'una imponent banqueta de mamposteria lligada amb morter de calç (UEs 113 i 114), sobre els quals es van bastir els murs de carreus de tipologia romànica, i sense marques de picapedrer. exteriorment el mur est mostra des dels nivells de fonamentació, un parament de carreus donades les seves característiques d'obra per a ser vista.

Quant als paraments de carreus, hem de fer una sèrie d'observacions. el mur sud (UE 102) mostra just sobre la banqueta, un repeu fet amb mamposteria i petits carreus, i sobre seu tres o quatre filades de carreus de petites dimensions sobre els quals s'aixeca la part vista del mur. Al mur est veiem que l'aparell de carreus baixa prop d'1 metre més i es pot observar com la fonamentació no acaba en un horitzó pla, sino que hi ha estructures de carreus, com la UE 116, sobre la qual tenim, a l'igual que en el mur sud, una part de carreus de menors dimensions sobre els quals hi ha l'obra visible (UE 103).

Un cop bastits els murs i farcida la rasa de fonamentació amb una capa de terra (UE 122) es va reomplir la volta fins a un nivell coincident amb l'inici de la zona vista dels paraments de carreus. Aquest replè constructiu es va realitzar mitjançant capes successives (UEs 119, 120).

Finalment hem localitzat una rasa d'època contemporània, UE 118, farcida de runa, i que tallava el nivell superficial UE 105, de característiques similars.

Malauradament, tal i com va succeir a l'excavació del Cubar, els nivells constructius no han aportat cap mena de material arqueològic, de manera que la datació de les estructures s'ha de realitzar mitjançant criteris constructius i documentals. La resta de l'estratigrafia documentada en tota la intervenció no ha aportat tampoc cap resta.

Sector 2

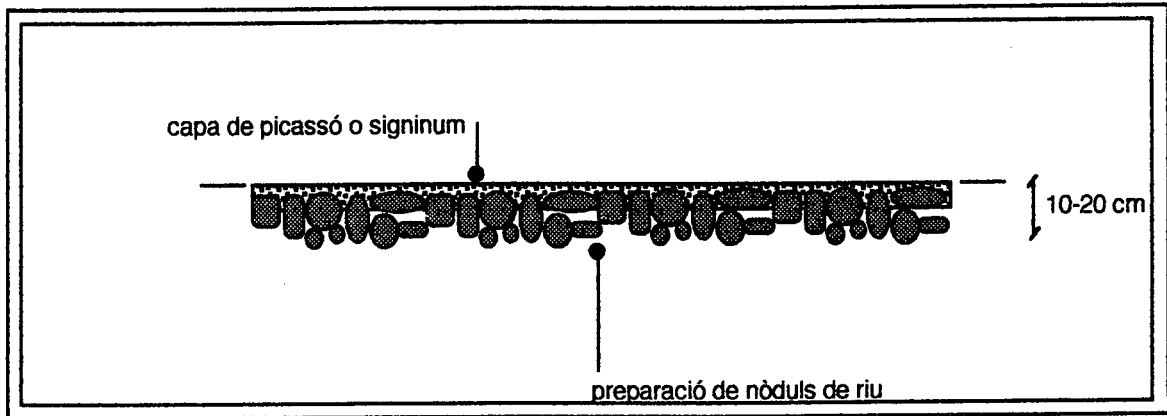
Hem denominat sector 2 a una àmplia zona al nord del sector 1, entre la porta de la capella de Sant Esteve i la porta que dóna al claustre del Locutori.

La neteja del nivell superficial, compost per una capa d'uns 20 centímetres de grava i sota un nivell de runa, de potència variable, va permetre detectar un paviment diguem-ne d'*opus signinum* o picassó, que es lliura als murs de la nau (UE 112).

Segurament aquest paviment seria el detectat a les excavacions esmentades per Vives i i Gibert i que van definir com un *opus testaceum* romà (VIVES-GIBERT 1964 pàg. 191-202). La relació física entre el paviment i els murs demostra clarament com el primer s'entrega a aquests, per tant no pot ser romà.

Aquest paviment es compon d'una capa allisada formada per morter de calç i bocins de ceràmica molturada i trinxada barrejats. Copsa que aquesta ceràmica és de cocció oxidant, quan tradicionalment s'ha suposat que la terrissa del XII és majoritàriament reductora (RIU 1977, pàg. 157-458). Hem de pensar, però, que bona part d'aquesta terrissa pot procedir de jaciments romans propers, doncs, posem per cas, a l'excavació del Cubar es va trobar algun bocí de tegula romana, i també teules "àrabs" medievals de cocció oxidant.

La capa de calç i bocins de ceràmica, picassó és una abeurada sobre una preparació de nòduls de riu d'un diàmetre entre 8 i 15 cm. Així doncs és una capa de potència irregular que s'adapta sobre la susdita preparació, assolint una potència irregular, entre 10 i 20 cm:

Al paviment observem una sèrie de petits retalls en disposició regular. Tenen una potència escassa, tallen tan sols la preparació de picassó, entre 2 i 5 cm de profunditat. Es troben en relació amb els murs est i oest de la nau (UEs 103 i 104).

De sud a nord i de est a oest ens trobem amb:

Est:

UE 140: es tracta de quatre forats, de planta rectangular els que toquen al mur 103 (a, al costat N fa 20 x 15 cm, b, al costat sud, fa 14 x 16 cm) i dos de circular davant seu (c i d de 16 cm de \varnothing) farcits ja d'antic; formen una graella o planta rectangular.

UE 132: parella de forats en línia perpendicular al mur 103. Medeixen: a, a l'est, 18 x 18 cm; b, a l'oest 10 x 18.

Forat 133: una mica al sud de 132, és rectangular i amb el costat major paral·lel a 103. Medeix 18 x 12 cm.

Forats 129, 130, 131: es tracta d'una sèrie de retalls que deurién sustentar una mateixa estructura encaixada al mur 103. El forat 130 és rectangular (28 x 70 cm) i perpendicular al mur. Entre aquest i el mur, hi ha un encaix quadrat (UE 129, de 18 x 18 cm) que és en línia amb un retall de la parella 131 a al nord de 15 x 15 cm, i b al sud de 15 x 15 cm), que s'obren al mur medieval. Caldria pensar en dos forats bessons al nord del paviment, però ací aquest no es va conservar.

Oest:

UE 141: parella d'encaixos quadrats perpendiculars al mur 104. Mediexen: a, est, 10 x 15 cm, b, oest, 20 x 18 cm.

UE 137: encaix quadrat de 21 x 20 cm.

UEs 134 i 135: com en el cas del conjunt format per 129, 130, 131. Aí tenim dos encaixos quadrats paral·lels al mur 104 (a, al nord fa 21 x 18 cm; b al sud fa 14 x 16 cm) i enfrontats a altres dos, aquesta vegada oberts al mur 104.

UE 136: encaix gairebé quadrat, de 12 x 18 cm.

UE 139: encaix de planta rectangular, gairebé simètric a 1320, però de diferents mesures (50x 70 cm).

Observem com el conjunt d'encaixos, tant al paviment com als murs, són a banda i banda de l'eix longitudinal de la nau, i formen dues franges de 2,5 m d'amplada. Suposem que són en relació amb la volta romànica, doncs apareixen a banda i banda del mur modern UE 125.

Quant a la seva funcionalitat no creiem que es tracti d'encaixos d'una bastida, doncs en primer lloc són de dimensions petites, no es troben en tota l'amplada de la nau (cal pensar que per a bastir la volta de carreus, caldria una cintra considerable). Tan sols cal pensar

que es podés tractar d'encaixos relacionats amb l'ús com a infermeria, siguin dels primitius llits o tal vegada dels seients del seu ús com a refetoret de la carn.

Dèiem més amunt que l'any 1580, en temps de l'abat Guimerà es reintrodueix el consum de carn. A tal efecte es modificaria la nau del Joc de Pilota, ja usada anteriorment com a refetoret de carn. D'aquest moment veiem com es construeix un mur de mamposteria, la UE 125, que talla transversalment la volta romànica. Per a la seva construcció es va obrir una rasa que talla el paviment de picassó i l'estratigrafia subsistent (UEs 142, 143), i s'aixeca el mur amb una petita banquetta sobre la terra. Sobre el paviment medieval trobem una empremta de 160 x 80 cm, la UE 138. Aquesta és molt a prop del mur 125 i està en relació amb l'empremta d'una escala sobre revoltó, oberta a la UE 104, seria doncs la marca d'una escala, tal vegada la dels típics púlpits per a les lectures durant les colacions.

Coincidint amb el mur 125, i vers el nord, es poden veure una sèrie d'empremtes d'encaix de voltes a banda i banda de la volta cistercenca. És doncs versemblant pensar que en bastir-se el nou refetoret, l'antiga volta medieval seria en mal estat o potser ja desmuntada, i es va cobrir amb un sostre de voltes a l'estil de l'època.

Malauradament no ens resten vestigis de la pavimentació del refetoret, que serien a un punt més alt (tal vegada a la cota 100 o superior, en relació amb el nivell de circulació del Claustre del Locutori).

Quan es va iniciar la intervenció ja s'havia realitzat l'excavació d'una gran arqueta de registre davant de la porta de pas al Claustre del Locutori. Amb tot, no s'havien afectat estructures, i es va definir la seva estratigrafia: sota el nivell superficial (UE 105), una fina capa d'argila groga (UE 107), tal vegada un nivell de circulació, i que es lliura al mur 104, i dos estrats assimilables al farciments del sondeig

1 (UE 109, 110). També es detecta una rasa moderna i el seu replè (UEs 111 i 108).

Sector 3

Hem denominat sector 3 a una àmplia zona entre la volta del Joc de Pilota, les Cases Noves, la Biblioteca o dormitori de novicis i el Claustre del Locutori. En aquesta les necessitats d'obra van fer un rebaix d'uns 80 cm de fondària, però no es van localitzar restes arqueològiques. La zona va ser reomplerta en època contemporània amb abocaments de runa. Amb tot, es van respectar una sèrie d'estructures al sud, en línia amb el claustre del Locutori.

8. CONSIDERACIONS FINALS

Les activitats arqueològiques que hem realitzat no ens han permès de localitzar cap vestigi anterior a la fundació de Poblet, tot i les teories que existeixen, bé que posades en quarantena fa temps.

S'ha pogut documentat la construcció de la nau del Joc de Pilota o infermeria monàstica i el seu paviment d'*opus signinum* o picassó. En aquest, una sèrie d'encaixos també relacionats amb altres d'oberts als murs medievals, caldria relacionar-los possiblement amb el mobiliari de la infermeria monacal.

En el segle XVI, la nau, que possiblement havia perdut la seva coberta, és modificada per a bastir-hi el Refetoret de la Carn. Així s'aixeca un mur al sud i es cobreix amb voltes. També es construeix un púlpit i anys després s'amplia, tal i com diu Altisent, la porta d'accés al Claustre del Locutori.

Remocions contemporànies no permeten conèixer l'evolució de l'edifici entre els segles XVI i XX.

9. BIBLIOGRAFIA

ADELL 1987: adell, Joan albert: *L'arquitectura romànica*. Barcelona, els Llibres de la Frontera.

ALOGUÍN 1995: Aloguón, Ramon, ("Projecte bàsic i d'execució de pavimentació del Joc de la Pilota. Monestir de Poblet" núm 537/95.

ALTISENT 1973: Altisent, Agustí, *Història de Poblet*. Poblet.

BASSEGODA: Bassegoda i Nonell, Joan, *Història de la restauració de Poblet. destrucció i reconstrucció de Poblet*. Poblet.

CODEX: Codex SCCL-Arqueologia i Patrimoni, "Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al monestir de Poblet (Vimbodí, Conca de Barberà). 1-2 d'abril de 1992". Lliurada al Servei d'arqueologia de la Generalitat de Catalunya, 1992 (inèdit).

CODEX 1995: Codex SCCL-Arqueologia i Patrimoni, "Memòria de l'excavació arqueològica en l'antic cubar del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet, Vimbodí", març de 1995.

DOMÈNECH 1925: Domènech i Muntaner, Lluís: *Història i arquitectura del monestir de Poblet*. Barcelona.

LABORDE 1806: Laborde, A de, *Voyage pittoresque et historique de l'Espagne*. vol I París.

MACIAS-MENCHON-MUÑOZ 1995: Macias, Josep Maria; Menchon, Joan; Muñoz, Andreu: "D'arqueologia cistercenca. a propòsit del visigotisme d'algunes peces del monestir de Poblet".

Aplec de Treballs, Montblanc, Centre d'estudis de la Conca de Barberà núm 13, 1995, pp 93-103.

tzada el 6 d'abril de 1992 a la sagristia vella del monestir de Poblet (Vimbodí, Conca de Barberà). Informe lliurat al Servei d'arqueologia de la Generalitat de Catalunya, inèdit.

RIU 1977.: Riu, Manuel, "La Arqueología Medieval en España" in BOUARD. M. de : *Manual de Arqueología Medieval, de la prospección a la Historia*. Barcelona, Ed. Teide/ Base 1977.

PALAU 1931: Palau i Dulcet, Antoni: *Guía de Poblet*. Barcelona.

PUJADES 1988: Pujades, Josep, "Informe Poblet 1/88 I Descripció. Bosseria Hospital de pobres i pelegrins". Barcelona 1988. Informe lliurat al Servei d'arqueologia de la Generalitat de Catalunya, inèdit.

VIVES-GIBERT 1964: Vives i Miret, Josep; Gibert, Guiu M (Dom): "Restes precistercenques a Poblet". *Analecta Monserratensia X* "Misellània Homenatge a Anselm M Albareda" II (1964) pàg 191-202.

Joan Menchon i Bes
CODEX SCCL, Arqueologia i Patrimoni

Tarragona, abril de 1996

REGISTRE ESTRATIGRÀFIC I FOTOGRÀFIC

Inventari Unitats Estratigràfiques.

UE	INTERPRETACIÓ	DATACIÓ	CRITERI	COMPOSICIÓ	TEXTURA	COLOR	IGUALA	COBREIX
101	mur nord nau	XII	tòric	carreus i morter	dur	grogüenc	102,103,104	
102	mur sud nau	XII	teòric	carreus i morter	dur	grogüenc	101,103,104	
103	mur est nau	XII	teòric	carreus i morter	dur	grogüenc	102,101,104	
104	mur oest nau	XII	tipològic	encintat i ciment	dur	grogüenc	102,103,101	
105	estrat superficial	XIX-XX	color	terra i runa	flonja	marró		107,112,125
106	estrat de terra marró	XII	teòric	terra	compacta	marró	142	
107	possible nivell de circulació	indeterminada	teòric	argila	compacta	grogüenc		109
108	estrat	modern	teòric	terra	flonja	marró fosc		
109	estrat de farciment	XII	teòric	terra i llicorella	compacta	marró	110	
110	farciment	XII	teòric	terra marró i runa	compacta	marró	109	
111	rasa	XIX-XX	teòric	retall				
112	paviment d'opus signinum o picassó	XII	teòric	calç, ceràmica, palets	compacta	vermellós		106
113	fonamentació	XII	teòric	mamposteria, morter	compacta	gris	114	
114	fonamentació	XII	teòric	mamposteria, morter	compacta	gris	113	
115	mur de carreus	XII	teòric	carreus i morter	dur	groc	103	102
116	reforç de carreus	XII	teòric	carreus i morter	dur	groc		114
117	estrat de runa	XIX-XX	teòric	runa	flonja	gris		
118	rasa	XIX-XX	teòric					
119	bossades de llicorella	XII	teòric	llicorella	dur	marró vermellós		120122
120	estrat de còdols	XII	teòric	còdols	flonko	marró	119	121

Inventari Unitats Estratigràfiques.

UE	INTERPRETACIÓ	DATACIÓ	CRITERI	COMPOSICIÓ	TEXTURA	COLOR	IGUALA	COBREIX
121	estrat de llicorella	XII	teòric	llicorella	compacta	vermellós		124
122	estrat	XII	teòric	terra argilosa	argilosa	vermella		119
123	rasa	XII	teòric	retall				
124	nivell geològic	geològic	teòric					121
125	mur de mamposteria, límit sud del refe	XVI	teòric	mamposteria, morter	dur	grisós		105
126	rasa de fonamentació	XVI	teòric	terra	tova	marró		
127	farciment de terra de 125	XII	teòric	carreus i morter	dur	grisós		
128	fonament de 104	XII	teòric	carreus i morter	dur	grisós		104
129	retall quadrat	XII	teòric	retall				105
130	retall rectangular	XII	teòric	retall				105
131	parella de retalls	XII	teòric	retall				105
132	parella de retalls	XII	teòric	retall				105
133	retall rectangular	XII	teòric	retall				105
134	parella de retalls	XII	teòric	retall				105
135	parella de retalls	XII	geològic	retall				105
136	retall de planta lleugament rectangular	XII	teòric	retall				105
137	retall quadrat	XII	teòric	retall				105
138	empremta escala	XVI	teòric	empremta				105
139	retall rectangular	XII	teòric	retall				105
140	quatre retalls	XII	teòric	retall				105

Inventari Unitats Estratigràfiques.

UE	INTERPRETACIÓ	DATACIÓ	CRITERI	COMPOSICIÓ	TEXTURA	COLOR	IGUALA	COBREIX
141	parella de retalls	XII	teòric	retall				105
142	estrat de terra marró fosc sota 112	XII	teòric	retall				
143	estrat de terra marró sota 143	XII	teòric	retall				
144			teòric	argila	dur	vermellós		
145			teòric	terra	compacta	marró fosc		
146			teòric					
147			teòric	terra	compacta	marró fosc		
148			teòric					
149			teòric	morter	dur	grisós		

Inventari Unitats Estratigràfiques.

UE	Seqüència física						SELIRECOLZ
	COBERPER	FARCEIX	FARCITPER	TALLA	TALLATPER	RECOLZA	
101							
102						113	
103						114	
104							112
105					125		
106	105						
107	105				111		
108		111					
109	107				111		
110	107				111	104	
111	105		108	106,107,108,110			
112	105				126, retalls	102,103,104	
113	102	123					113
114	103						103
115							102
116	103						
117	105	118					
118	105			109			
119	105				118		
120							

Inventari Unitats Estratigràfiques.

UE	Seqüència física						SELIRECOLZ
	COBERPER	FARCEIX	FARCITPER	TALLA	TALLATPER	RECOLZA	
121	120						
122		123	113				
123			113	124			
124					123		
125	105		125			104	
126	105	126		112,142,143			
127	105						
128							
129				112			
130				112			
131				112			
132				112			
133				112			
134				112			
135				112			
136				112			
137				112			
138				112			
139				112			
140				112			

Inventari Unitats Estratigràfiques.

UE	Seqüència física						SELIRECOLZ
	COBERPER	FARCEIX	FARCITPER	TALLA	TALLATPER	RECOLZA	
141				112			
142	112				126		
143	142				126		
144							
145							
146							
147							
148							
149							

Inventari Unitats Estratigràfiques.

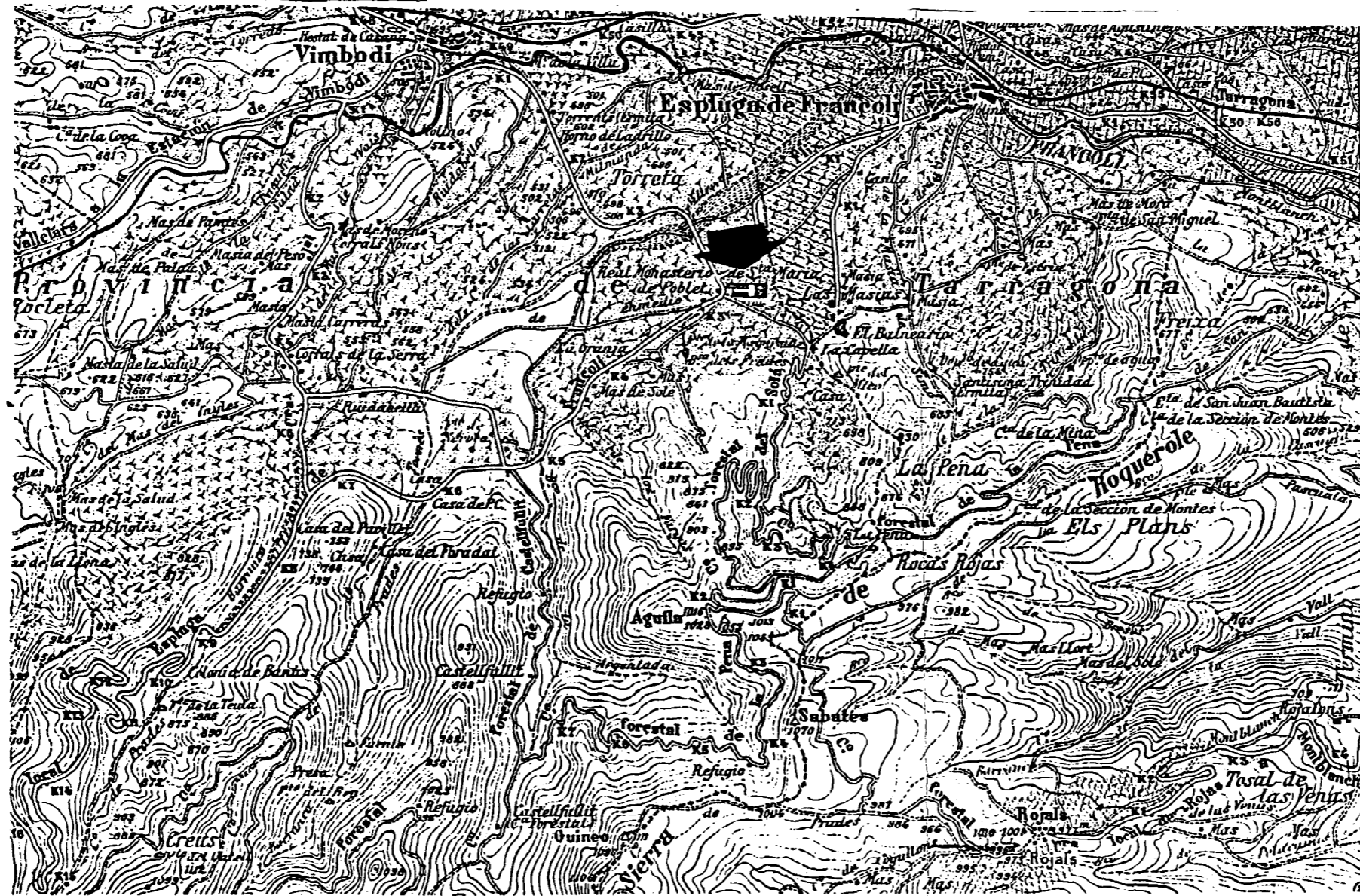
UE	Seqüència física				
	ESLLIURA	SELILLIURA			
101		105			
102		105			
103		105			
104		105			
105	101,102,103,104				
106	101,102,103,104				
107	104				
108	104				
109					
110					
111					
112					
113					
114		119,120,121			
115		119,120,121			
116		119,120,121			
117	102				
118					
119	113				
120					

Inventari Unitats Estratigràfiques.

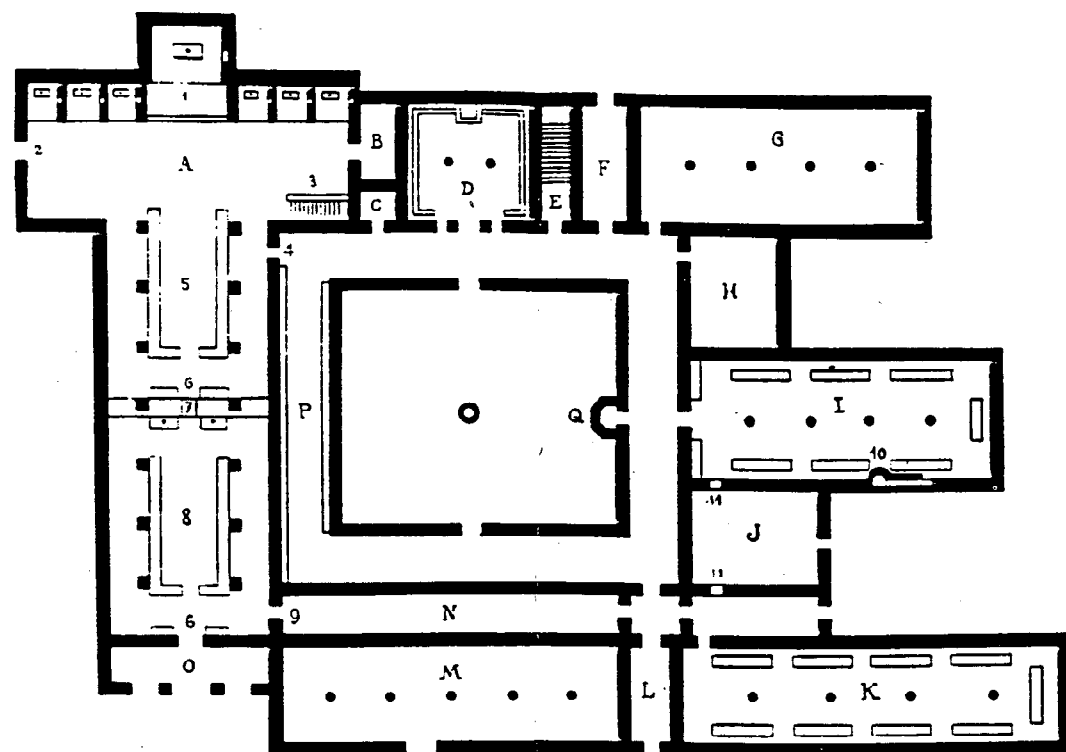
UE	Seqüència física				
	ESLLIURA	SELILLIURA			
121					
122	113				
123					
124					
125					
126					
127	125	127			
128		142			
129					
130					
131					
132					
133					
134					
135					
136					
137					
138					
139					
140					

Inventari Unitats Estratigràfiques.

UE	Seqüència física				
	ESLLIURA	SELILLIURA			
141					
142					
143					
144					
145					
146					
147					
148					
149					

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIO		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Planta General	1
Autor: Instituto Geo. del Ejército	Data: juny 95	Escala: 1/50000		

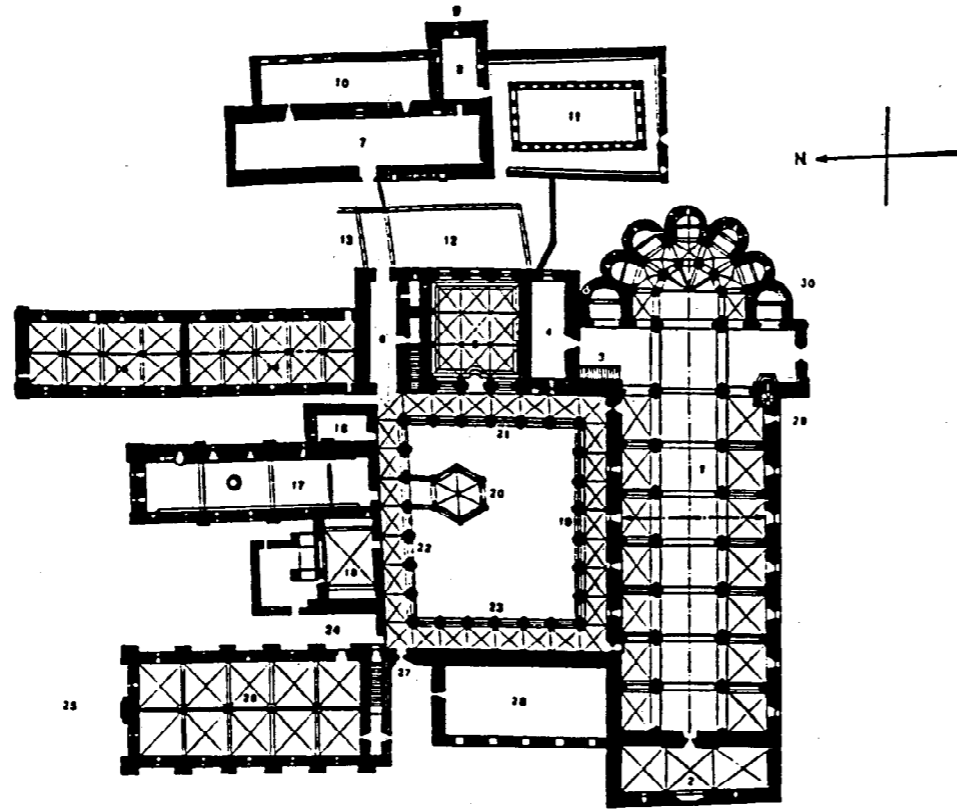

- A: Església
- B: Sagristia
- C: Armarium o biblioteca
- D: Sala Capitular
- E: Escala del dormitori dels monjos
- F: Calefactor
- I: Refetor dels monjos
- J: Cuina
- K: Refetor dels conversos
- L: Pas d'entrada
- M: Gran celler (al damunt acostu-
mava a haver-hi el dormitori
dels conversos)
- N: Corredor o «carreró» dels con-
versos
- 1: Presbiteri
- 2: Porta dels morts (la que donava
al cementiri)
- 3: Escala del dormitori dels monjos
- 4: Porta dels monjos
- 5: Cor dels monjos
- 6: Bancs dels malalts
- 7: Tribuna o ambó

- F: Auditorium o locutori dels mon-
jos
- G: Sala dels monjos (més enllà, a-
costumava a haver-hi el novi-
ciat)
- O: Nàrtex o Galilea
- P: Ala del claustre de la lectura de
la collació o del mandatum
- Q: Lavabo
- Entre K i J: Locutori dels con-
versos
- Damunt B, C, D, E, F i G: Dor-
mitori dels monjos
- 8: Cor dels conversos
- 9: Porta dels conversos (a Poblet, a-
nomenada «porta de frares», és a
dir, de germans llecs)
- 10: Trona del lector
- 11: Passaplats

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Planta tipus de monestir cistercenc	2
Autor:	Zodiaque	Data:	juny 95	Escala:

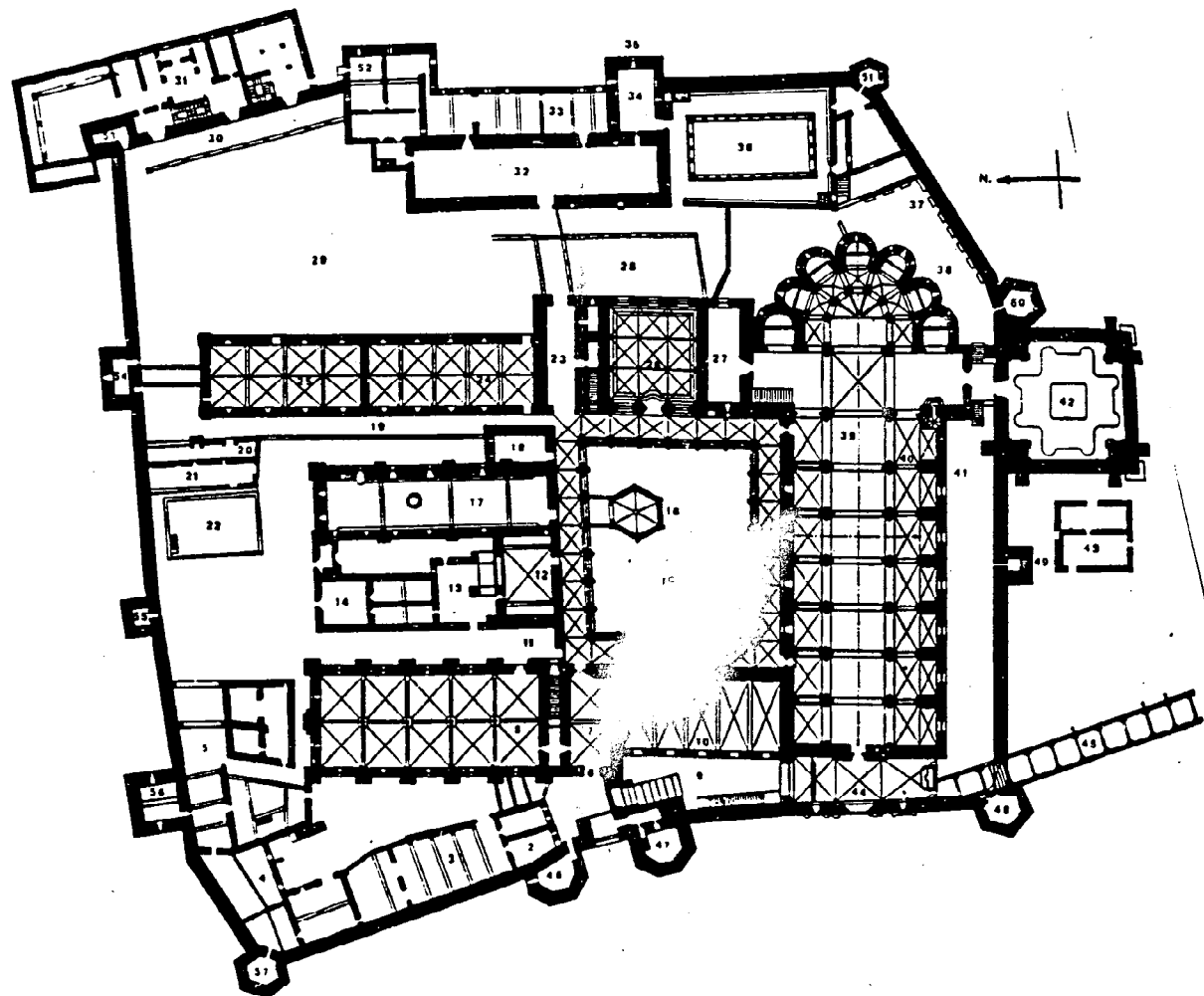
No és possible de saber amb exactitud matemàtica l'estat de totes les construccions del monestir l'any 1316, en tots llurs detalls, però, malgrat que alguns elements accidentals hagin de ser presentats només com a hipotètics, el gravat presenta l'essencial de la planta inferior de Poblet en aquell moment. Les diverses dependències són indicades per les xifres següents:

1. Església major (s. XII)
 2. Atri o galilea (s. XIII)
 3. Escala de comunicació del dormitori amb l'Església
 4. Sagristia (s. XIII)
 5. Sala Capitular (s. XIII)
 6. Locutori de monjos (s. XIII)
 7. Nau de la infermeria («joc de pilota») (s. XII)
 8. Capella de Sant Esteve o de la
 11. Claustre de Sant Esteve o de la infermeria (s. XIII, en la seva primitiva forma, modificada al segle XV)
 12. Claustre del locutori (s. XIII-XIV)
 13. Inici d'un nou claustre no continuat (s. XIII)
 14. Sala de monjos (actualment: primera sala de la biblioteca) (segle XIII)
 15. Sala de novicis (actualment segona sala de la biblioteca) (s. XIII)
 16. Calefactor (s. XII)
 17. Refector de monjos (s. XII); des del 1302 també hi menjaven els conversos
 18. Cuina (s. XIII)
 19. Galeria del claustre amb finestres romànics (s. XIII-XIV)
 20. Templet del lavabo o surtidor (segle XIII)
 - infermeria (s. XII)
 9. Indret on hi havia unes dependències avui desaparegudes, pertanyents a la cambra abacial del s. XIII
 10. Dependències de la cambra abacial del s. XIII que a la segona meitat del XIV foren transformades i convertides en Cambres Reials
 21. 22 i 23. Galeries del claustre amb finestres gòtics (s. XIII-XIV)
 24. Locutori de conversos (s. XIII)
 25. Indret ocupat per diverses construccions de servei econòmic (magatzems, moli d'oli, etc.) que no poden ser definides amb exactitud (s. XIII?)
 26. Refector de conversos (s. XIII). Després del 1302, celler.
 27. Porta d'entrada al claustre (s. XII)
 28. Celler i magatzem (s. XII), de dimensions desconegudes; al s. XIII fou substituït per un altre, també desaparegut, cobert com el refector dels conversos. A la planta superior hi havia el dormitori de conversos.
- A la planta superior de 4, 5, 6, 14 i 15: Dormitori de monjos (s. XIII)
- A la planta superior de la part oriental de 5 i 6: Sales de l'arxiu (s. XIV)

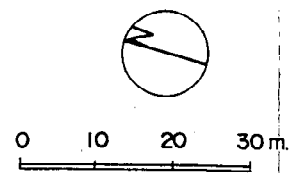
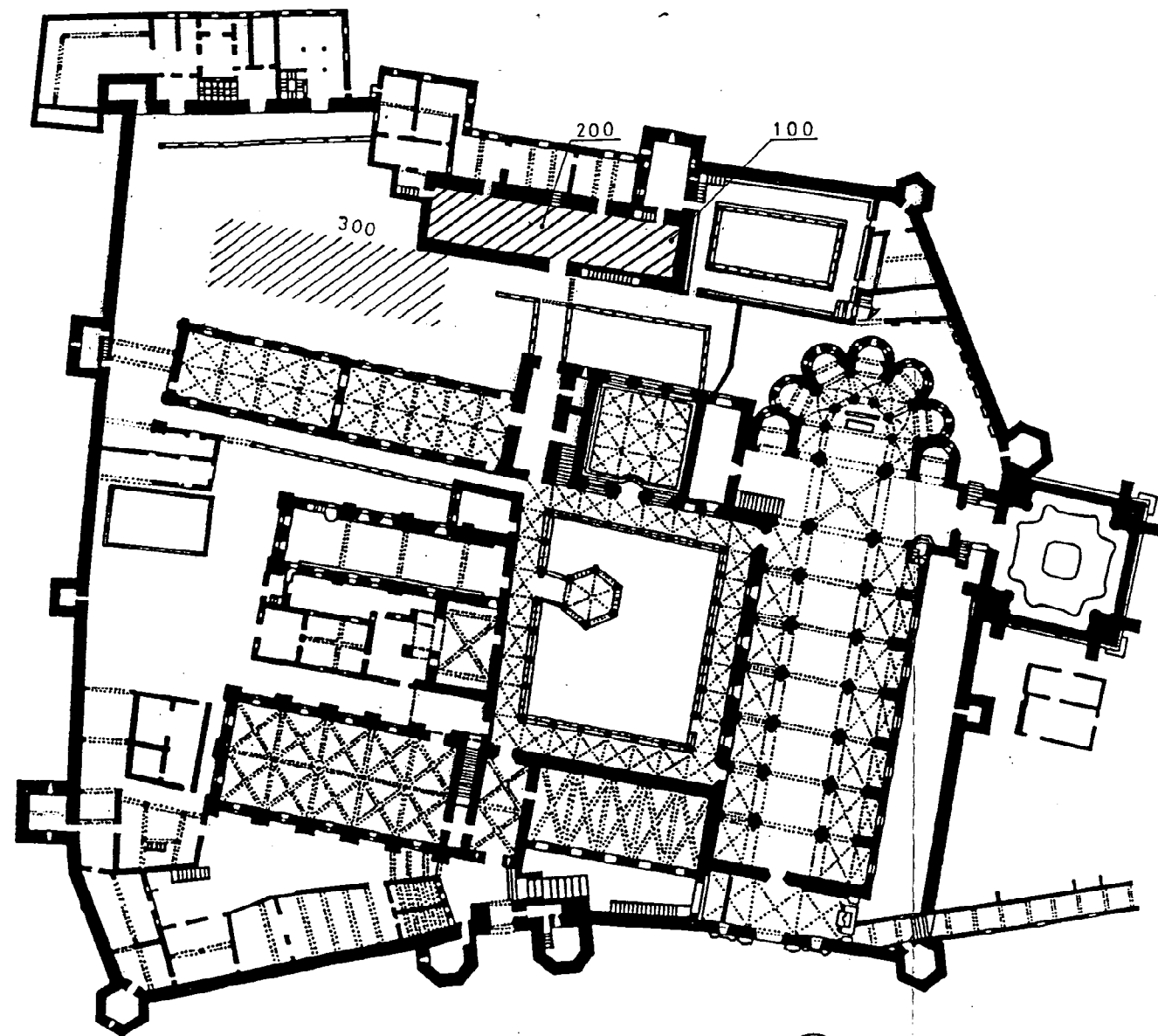
No sabem com era clos aleshores el recinte, en les parts obertes. Na apareix al plànol la capella de Santa Caterina, obra perfectament conservada, de mitjan s. XIII, situada a l'exterior, a certa distància davant la part occidental del monestir. Aquesta capella és d'estructura similar a la de Sant Esteve, però de dimensions lleugerament superiors. Servia per a l'hospital dels pobres i pelegrins, i tenia annex l'hospital pròpiament dit, del segle XIII, avui desaparegut.

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Planta de Poblet abans de 1316	3
Autor: Altisent 1974	Data: juny 1995	Escala:		

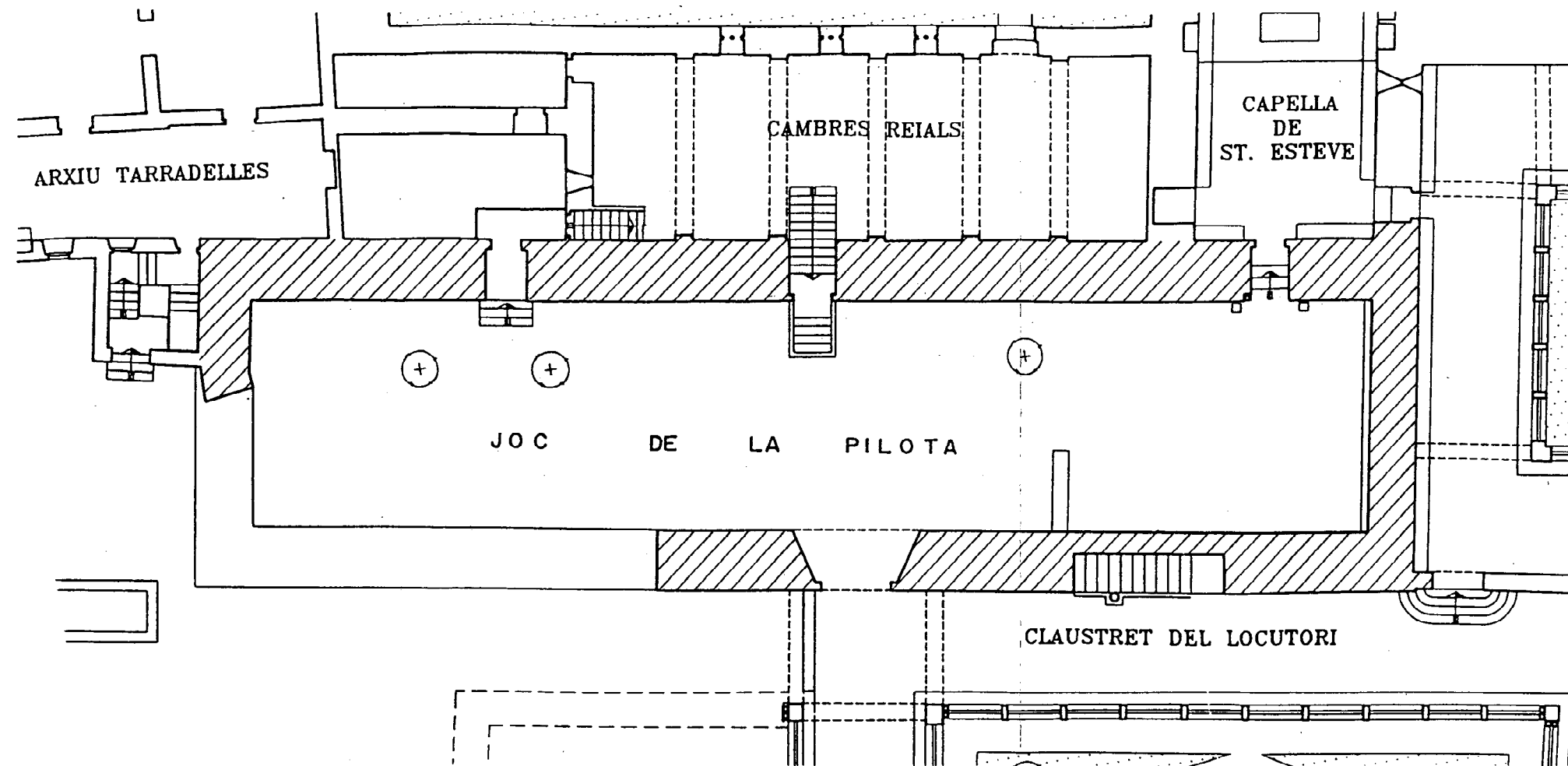

1. Porta reial, flanquejada de les dues torres d'entrada (s. XIV)
2. Dependències anexas al forn edificat per l'abat Copons (la planta superior, del s. XIV; la planta baixa, potser anterior)
3. Forn de l'abat Copons (s. XIV)
4. Casa del prior (s. XVIII)
5. Magatzems (s. XIII-XIV)
6. Porta d'entrada a l'atri (s. XIV)
7. Atri de l'abat Copons (s. XIV). A la planta superior, sala bastida pel mateix abat
8. Refetor dels conversos (s. XIII), transformat, després del 1302, en celler. A la planta superior, dormitori dels conversos (s. XIV), potser més tard dormitori de monjos vells; actualment, Museu
9. Pati del palau del rei Martí (vers 1400).
10. Sala del cubar o dels trulls (abat Copons, s. XIV). A la planta superior, sales principals del palau del rei Martí (vers 1400)
11. Locutori dels conversos (s. XIII)
12. Cuina antiga (s. XIII)
13. Cuina nova (s. XVI)
14. Dependències anexas a la cuina (abat Boqués, 1560)
15. Claustre major (s. XIII-XIV)
16. Templet del lavabo (s. XIII)
17. Refetor (s. XII)
18. Calefactor (s. XII)
19. Claustre de novicis (abat Martínez de Mengücho, s. XV)
20. Casa del mestre de novicis (s. XIV i següents)
21. Porxo de la casa del mestre de novicis (abat Vicenç Ferrer, vers 1400)
22. Bassa
23. Locutori dels monjos (s. XIII)
24. Sala de monjos (s. XIII). Al s. XVII, biblioteca dels llibres donats per Pere Antoni d'Aragó. Actualment, primera sala de la biblioteca.
25. Sala de novicis (s. XIII); posteriorment, graner. Actualment segona sala de la biblioteca
26. Sala capitular (s. XIII)
27. Sagristia antiga (s. XIII)
28. Claustre del locutori (s. XIII-XIV)
29. Pati de les Cases Noves
30. Porxo, amb arcades, de les Cases Noves o de monjos jubilats (s. XVIII)
31. Cases Noves o de monjos jubilats (s. XVIII)
32. Primitivament, infermeria (s. XII); després, «refetoret» o menjador de carn; posteriorment anomenat «joc de pilota»
33. Cambres reials (s. XIV) que, en part, havien estat abacials (s. XIII)
34. Capella de Sant Esteve o de la infermeria (s. XII), convertida, en ser-ne alçats els murs, en torre de la muralla (s. XIV).
35. Indret ocupat al segle XIII per part de les cambres abacials, desaparegudes en ser feta la muralla
36. Claustre de Sant Esteve o de la infermeria (s. XIII; modificat al s. XV)
37. Cementiri de laics. En ser bastida la muralla se'n suprimí una part i les esteles funeràries foren incrustades al mur.
38. Cementiri dels monjos
39. Església major (s. XII)
40. Nau, amb capelles, de l'abat Copons (s. XIV)
41. Cementiri dels conversos
42. Sagristia nova (s. XVIII)
43. Moli d'oli
44. Atri o galilea de l'església (s. XIII)
45. Pas al palau nou de l'abat (s. XVIII)
- 46 i 47. Torres reials d'entrada al recinte emmurallat (s. XIV)
- 48-57. Torres de defensa del recinte emmurallat (s. XIV)

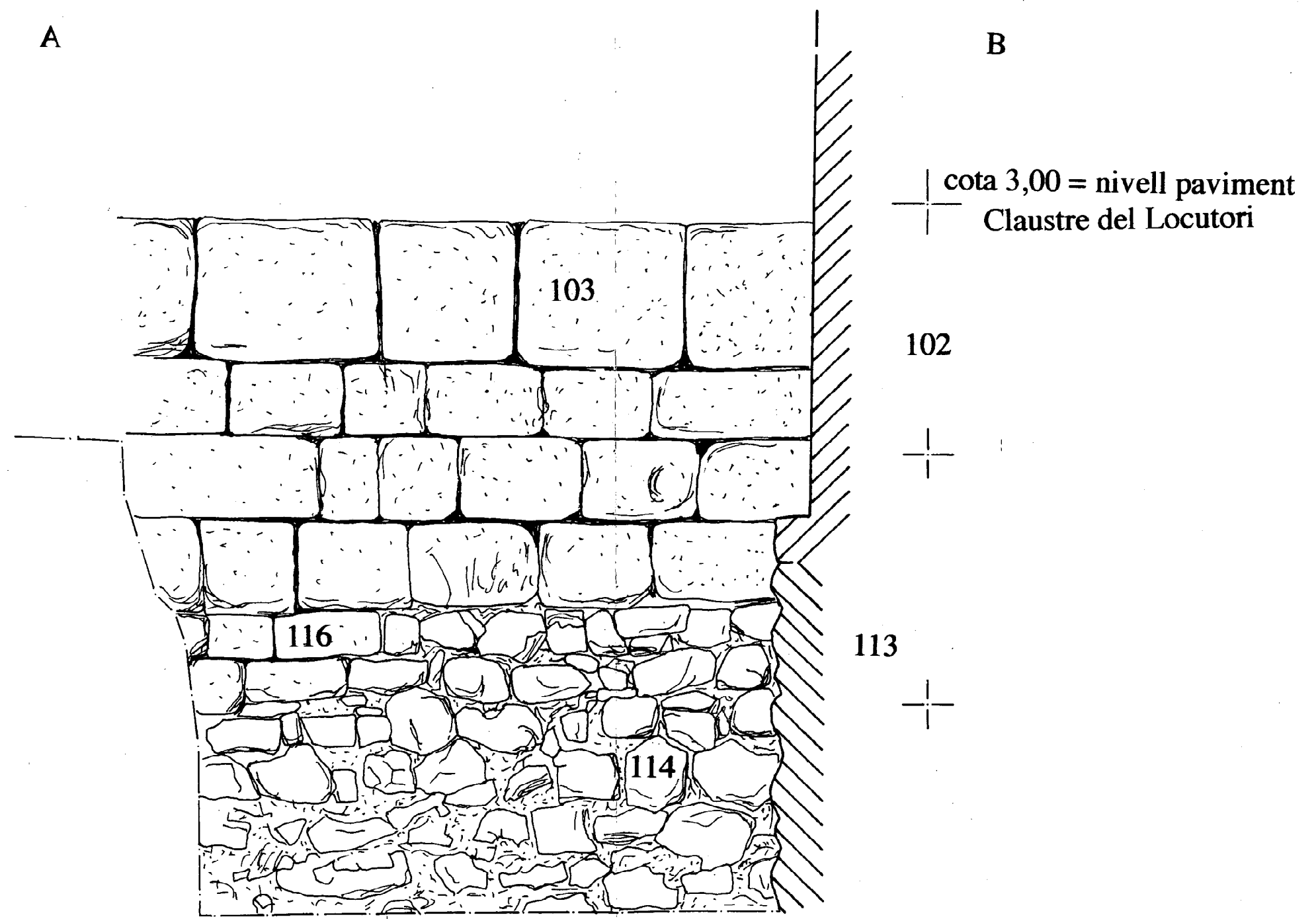
 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Planta de Poblet 1316-1835	4
Autor: Altisent 1974	Data: juny 1995	Escala:		

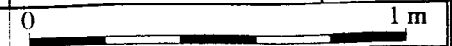

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Situació de la zona d'intervenció	5
Autor: J. Menchon sobre base d'Aloguín	Data: juny 1995	Escala: 1/1000		

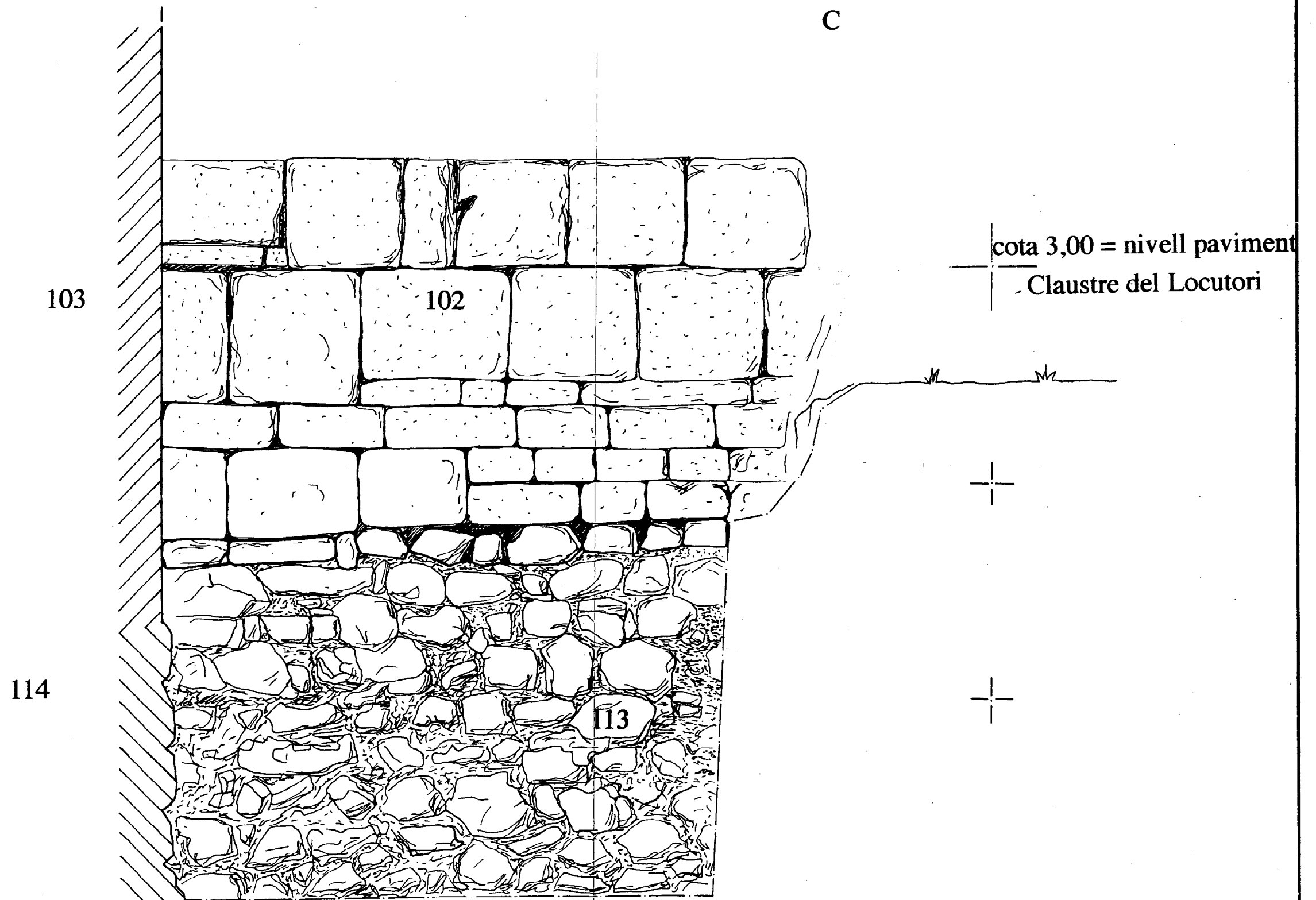
 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Planta de la nau del Joc de Pilota	6
Autor: Ramon Aloguín	Data: juny 1995	Escala: 1/200		

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Sondeig 1, alçat A-B	8
Autor: J.Menchon	Data: juny 1995	Escala: 1/20		

B

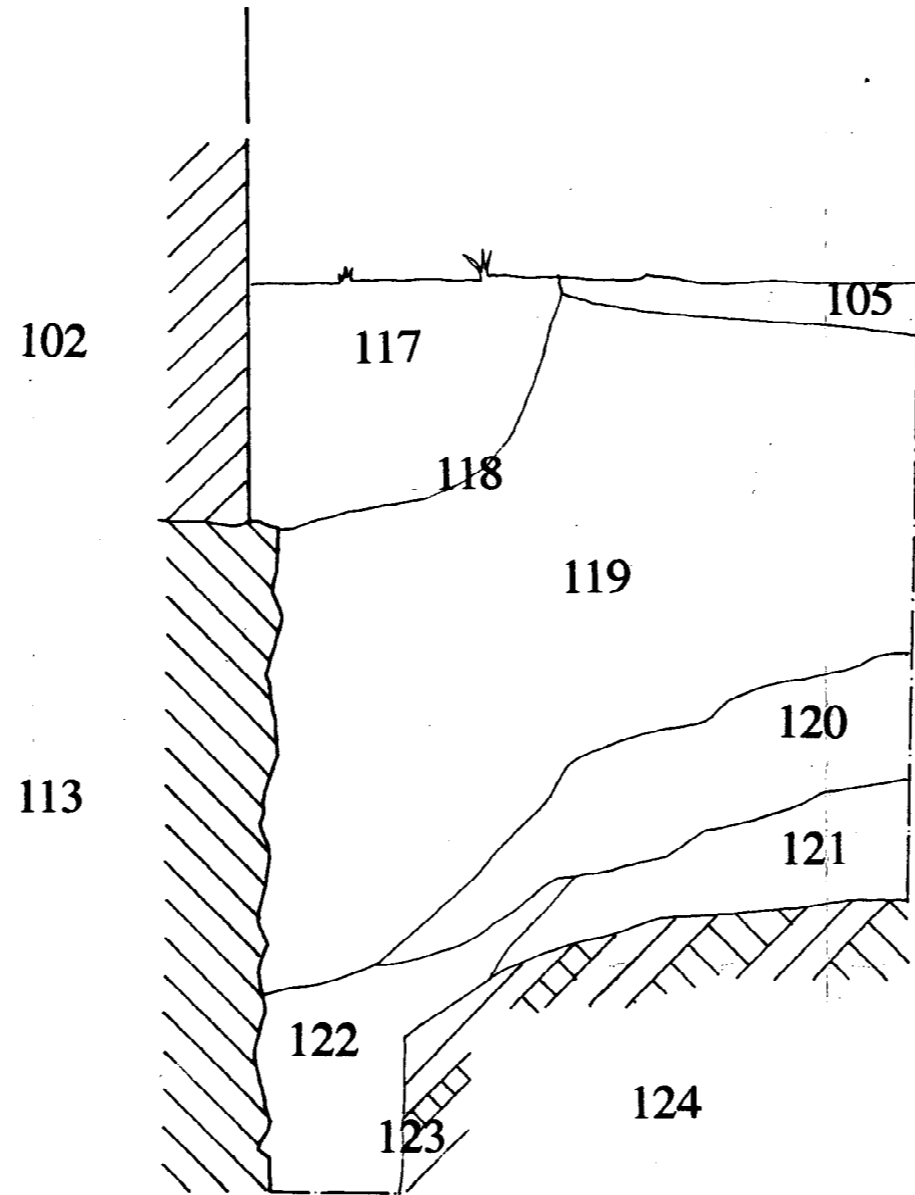
C

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIO		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Sondeig 1, alçat B-C	9
Autor: J.Menchon	Data: juny 1995	Escala: 1/20		

C

D

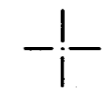
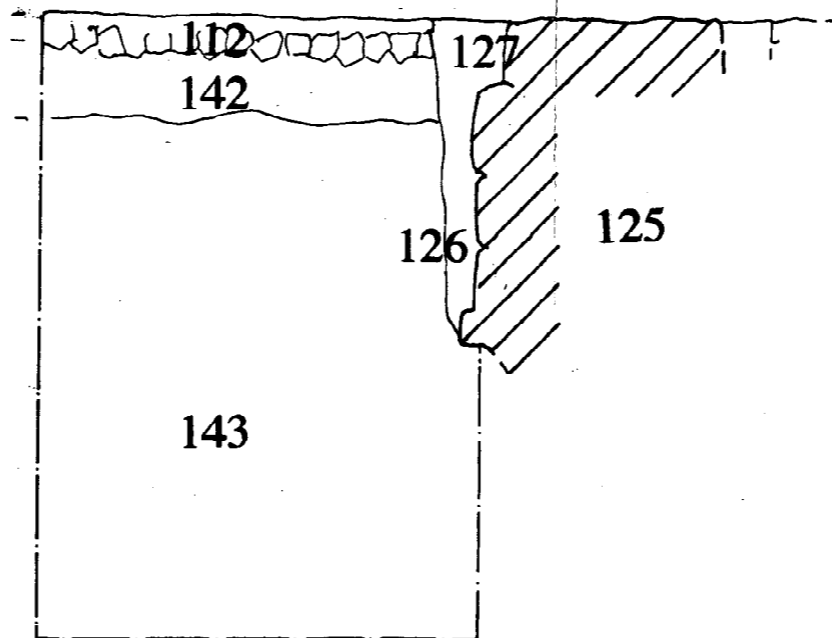
cota 3,00 = nivell paviment
 Claustre del Locutori

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIO		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Sondeig I, secció C-D	10
Autor: J.Menchon	Data: juny 1995	Escala: 1/20		

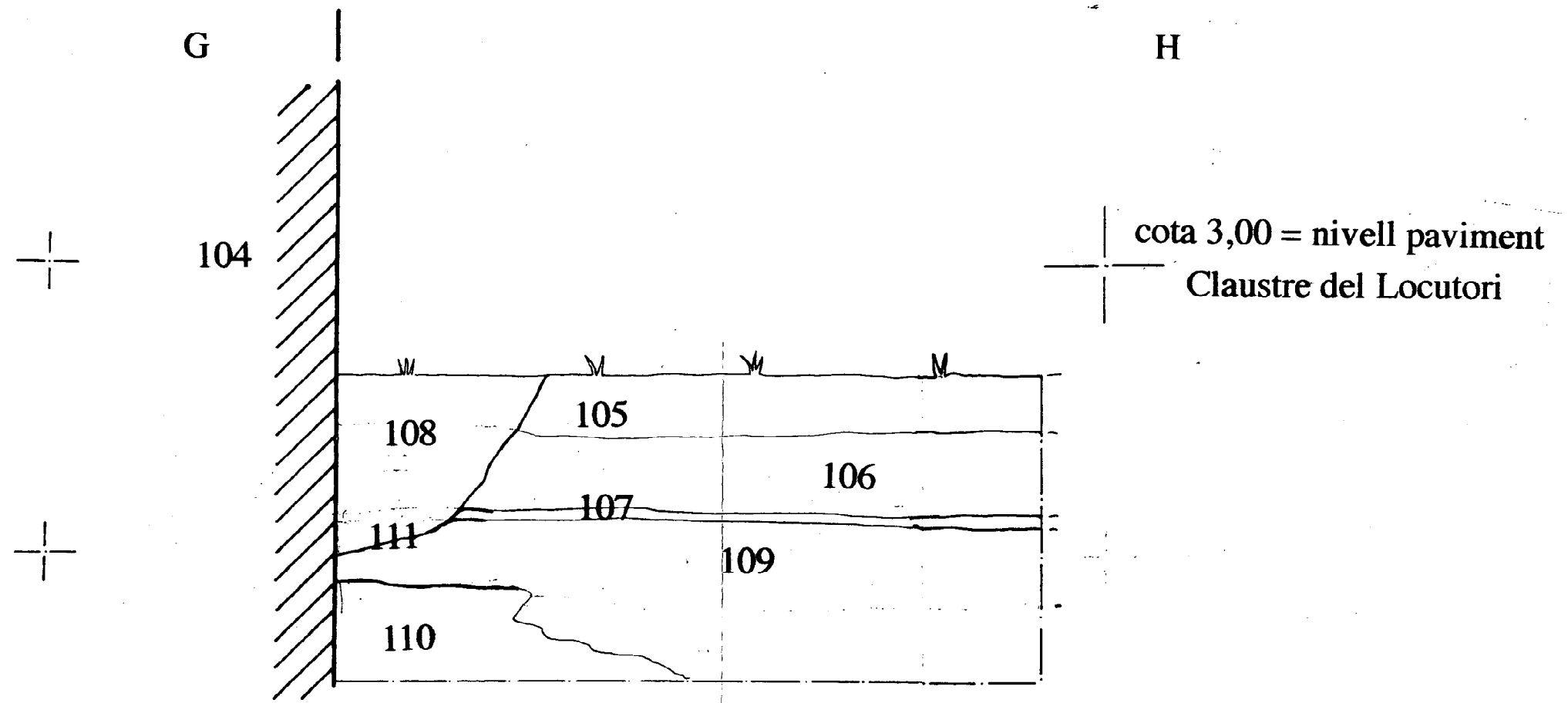
E

F

cota 3,00 = nivell paviment
Claustre del Locutori

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Sondeig 2, secció E-F	11
Autor: J.Menchon	Data: juny 1995	Escala: 1/20	0 1 m	

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLANOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Sector 2, secció G-H	12
Autor: J.Menchon	Data: juny 1995	Escala: 1/20		

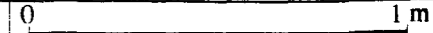
Nau del Joc de Pilota

cota 3,00 = nivell paviment Claustre del Locutori

Sòtans de les Cambres Reials

103

114

 CODEX SCCL Arqueologia i Patrimoni	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	NUM.
	Intervenció a la nau del Joc de Pilota del monestir de Poblet		Restitució secció mur 103	13
Autor: J.Menchon sobre base d'Aloguín	Data: juny 1995	Escala: 1/20	0 1 m	